

Oda Yönetim Kurulu Başkanımız İsmet CENGİZ'in 59. Kurultayı Açılış

Sayın Başkan, Sayın Müsteşar, Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız, Kurultayımıza destek veren kamu kurumlarımızın değerli Genel Müdürleri, TMMOB sayın başkanı, saygıdeğer oda yöneticileri, değerli meslektaşlarım, sevgili öğrenciler, basınımızın seçkin temsilcileri, meslek odası ve sendikaların değerli temsilcileri TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın düzenlediği 59. Türkiye Jeoloji Kurultayına hoş geldiniz.

Hepinizi şahsım ve oda yönetim kurulumuz adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum. Her yıl olduğu gibi Kurultayımıza destek veren MTA Genel Müdürlüğüne, TPAO'na, TKİ, TTK, TÜBİTAK, DSİ, İller Bankası Genel Müdürlüklerine, başta Kurultay Yürütme Kurulu olmak üzere Kurultayımızın gerçekleşmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

Değerli meslektaşlar,

6235 sayılı yasa ile kurulmuş TMMOB'ye bağlı olan Odamız çalışmalarını 2 temel ek-

sen üzerinde yürütmektedir. Bunlardan biri kamu yararı olarak da tanımlanan “meslek alanlarımızla ilintili toplumsal sorunlarda ülke ve toplum yararına çözümler üretmek” ve ülkemizdeki demokrasi mücadelesine katkı vermek diğeri ise meslek ve meslektaş yararlarına çalışma yapmaktır. Bu ana amaçlar doğrultusunda Odamız sadece son 2 yılda 30'dan fazla kurultay, kongre sempozyum, çalıştay, konferans, panel, 20 farklı kitap için 35 binden fazla baskı yaparak, bilimi toplumsal yaşamda başat kılmanın araçlarını yaratmaya çalışmış, Anadolu'nun hemen her köşesinde meslek alanlarımızla ilintili başta deprem, madencilik, çevre, jeo-termal, makro mühendislik projeleri, yeraltı suları gibi toplumsal boyutu olan konularla ilgili olarak genel kamuoyunu bilgilendirmiş ilgili konulardaki sorunları tespit etmeye çalışmış ve çözüm önerilerini de geliştirmiş bir anlamda bilimi, bilimsel düşüncüyü toplumla buluşturmaya çalışmıştır.

Bugün bu salonlarda 59.sunu gerçekleştirdiğimiz kurultayımız ise biraz önce söylemeye çalıştığım odamız etkinlikleri içinde ayrı bir öneme sahiptir. Ayrı bir öneme sahiptir çünkü, ulusal ölçekte bir benzeri daha yoktur. Ayrı öneme sahiptir çünkü, bilimin ve bilimsel düşüncenin önderliğinde bilgi toplumuna ulaşmak isteyen meslektaşlarımızın ürettiği bilimsel bilgilerin paylaşıldığı, sınırdığı coşkulu ortamlardır. Ayrı bir öneme sahiptir çünkü, meslektaşlarımızın arkadaşlık, dostluk ve paylaşım duygularının yeniden üretildiği ortamlardır. Ay-

rı biri öneme sahiptir çünkü 2500 yıl önce Anadolu'da başlayan bilim ve bilimsel düşünüş serüveninin tüm olumsuz ahval ve şeraitine karşın inadına devam ettiği ortamlardır. Bugün lise eğitim müfredatlarında bilimsel düşünüş yerine dogmanın yer almasını sağlama çabalarını, ya da evrim yerine yaratılışın bir bilimsel yöntem olarak önerildiğini düşünürsek, 1947 yılında Türkiye Jeoloji Kurumu tarafından başlatılan ve Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından devam ettirilen 59.sunu gerçekleştirdiğimiz bu bilimsel etkinliğin önemi ve ayrıcalığı daha bir anlaşılacaktır. 59 yıldır bıkmadan usanmadan bu ayrıcalığı bu önemi bu gururu ve onuru yaratan, aydınlık bir Türkiye yaratma uğraşısına jeoloji alanından katkı veren tüm meslektaşlarımıza şükranlarımı sunarken aramızdan sonsuzluğa ayrılanların anısı önünde ise saygıyla eğildiğimi söylemek istiyorum.

Değerli meslektaşlar,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak ulusal ölçekten çok uluslararası bilimsel platformlar oluşturma çabamız başlımıdır. Önümüzdeki yıl kurultayımızın 60. yılı. Kurultayımızın 60. yıla yakılır nitelikte ve uluslararası katılımlı olması yönünde çalışmalarımız flimdiden başlımıdır. Bu çalışmalarımız aynı zamanda Odamızın "2016 Dünya Jeoloji Kongresi"nin ülkemizde yapılması yönünde oluşturmamız kamuoyunun önemli bir parçası olacaktır. TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, ülkemizin tanıtım, bilimin yaygınlaşması ve toplumsal yaşama içselleştirilmesi anlamında çok önemli olan 2016 Dünya Jeoloji Kongresinin alt yapısını oluşturacak bilgi ve ilifki birikimine sahiptir. Tüm Meslektaşlarımız bu uzun soluklu uğraşımıza destek ve katkı vermeye çağırıyoruz, yani sizleri kurflun eritmeye çağırıyoruz. "Haydi el ele hep birlikte 2016" ya diyoruz....

Değerli meslektaşlar,

Kurultay konuşmamı hazırlarken geçen yıl bu tarihlerde bu salonlarda neler konuşmuşum diye hatırlamaya çalıştım. Doğal olarak ülkenin, toplumun, mesleğimizin, meslektaşlarımızın sorunlarını sıralamaya çalışmışım. Kabul etmek gerekir ki o günden bugüne yani bir senede çok şeylerin değişeceğini beklemek haksızlık olur ama gelinen noktada, yeteri kadar değişiminde olmaması beni karamsarlığa itmedi de değil.

Örneğin ülkede son 25 yıldır uygulanan sosyo ekonomik politikalarda emeğiyle geçenler için önemli değişiklikler olmamış, özelleştirmelere son hızla devam edilmiş, ülkemiz insanının alın teriyle oluşturulan değerler ve kazanımları yok pahasına elden çıkartılmış, sağlıkta ve eğitimde dönüşüm adı altında sosyal devletin en temel hizmetleri parayla alınır satılır hale getirilmiş, devlet tüccarlığına ve yurttaşı müşteri görmeye devam etmiş, meslek alanlarımızla ilintili sektörler birer birer yok pahasına elden çıkartılmıştır. Örneğin temel uğraş alanımız olan madencilik sektöründe ülkemizin en önemli kurumlarından olan Seydişehir Alüminyum Fabrikası, boksit yatakları ve mühendislik harikası Oymapınar Barajı da yanında hediye olmak üzere 300 milyon dolar gibi komik bir paraya satılmış. Erdemir, Tüpraş, Tekel ve Telekom aynı akıbeti paylaşmış, jeoloji mühendislerinin hizmet ürettiği sektörlerde hep küçülme ve daralma yaşanmış, kamu yatırımları durmuş, bilimsel araştırmalarda önemli düşüş yaşanmış, ülkemizin en önemli arama ve araştırma kurumu MTA kamu ihale kapsamına alınarak adeta araştırmaları engellenmeye çalışılıyor, yasa yapıcılar ise bu konuda bir adım atmıyor.

Son bir yılda ücretlerimizde önemli bir düzelme olmamış. Üretenler, yani bizlerin durumu nasıl dersek, sanırım iç açıcı değil. Açlık sınırı ile yoksulluk sınırı rakamları arasında sıkışan ücretlerimiz, 2006 yılı için yapılan yıllık % 5'lik genel zamlarla "insanca yaşanabilir bir düzey"e gelmemiştir. Hala kamuda çalışan 1/4 derece kademesindeki bir jeoloji mühendisi 970 YTL almaktadır. Son dönemde yapılan ek zamlarda, aynı unvanla aynı işi yapan jeoloji mühendisleri arasındaki ücret dengesizliği yaratmış ve kurumsal farklılıklar oluşturmuştur. Bu uygulama meslektaşlarımız arasında huzursuzluk yaratmaktan ve çalışma barışını zedelemekten başka bir işe yaramamıştır. Bu koşullar, bizleri üretim süreçlerinden koparmakta, kurumlarımıza yabancılaştırmaktadır.

Değerli meslektaşlar,

Yaşananlar Rant ekonomisinin uygulandığı, yatırım ve üretimin dışlandığı bir ekonomik modelin doğal sonucudur. Mühendislerin bugün talebi açık ve nettir. İnsanca yaşayacakları bir ücret ve üretilen değerlerin adil bir şekilde paylaşımıdır. Yetkililere buradan sesleniyoruz, ülkemizi yönetenler olarak, yurttaşların erincinden ve gönencinden sorumlu erk sahipleri olarak, yaşadığımız sorunlarımızı görmenizi ekonomik ve demokratik taleplerimizi çözmenizi talep ediyoruz.

Değerli meslektaşlar,

Bir meslek odası olan Odamızın ülkemizde uygulanan ekonomik politikalarından etkilenebilmesi olanaklı değildir. Bugün Odamızın gündemindeki en temel sorun jeoloji mühendisliği eğitimi sorunudur. Yaklaşık 30 üniversitemizde jeoloji eğitimi yapılmaktadır. Ciddi bir eğitim planlamasına dayan-

mayan, istihdamla ilişkilendirilmeyen bu eğitimin niteliği, daha doğrusu niteliksizliği tartışılırken, 15 yeni üniversite daha açma girişimi oldukça düşündürücüdür. Ülkemizin geleceği açısından son derece önemli olan doğal kaynakların aranmasından, ulaşım, yerleşimden, enerjiye, içme ve yeraltı sularından su politikalarının oluşturulmasına, büyük mühendislik projelerinden, doğal çevre ve çevrenin korunmasına, küresel ısınmaya, insan sağlığı ve güvenliğine kadar geniş bir alan jeoloji mühendisliğinin sorumluluk alanı olup bu kadar yaşamsal sorunlar ancak ve ancak nitelikli ve ciddi bir jeoloji mühendisliği eğitiminden geçmektedir.

Değerli meslektaşlar,

Bugün jeoloji mühendislerinin karşı karşıya kaldıkları en temel sorun işsizliktir. Odamıza kayıtlı on bini aşkın jeoloji mühendisinin %55'i işsiz ya da meslek dışı alanlarda çalışmaktadır. Öte yandan, kamu kuruluşları istisna durumlar hariç, yaklaşık 15 yıldır yeni jeoloji mühendisi almamakta, bu da usta-çırak ilişkisinin bashed olduğu mesleğimizde, bilgi birikimi ve deneyimin aktarılamamasını emekli olan teknik elemanların yerine yeni kadro yaratılmamasını, getirmektedir. Jeolojik hizmet üreten MTA, TPAO, TCK, İller Bankası, EİE

DSİ gibi kamu kurumlarında jeoloji mühendisi istihdamı sağlanmalı ve sayıları 3000'ni bulan kadın meslektaşlarımız rencide eden istihdamda cins ayrımcılığı uygulamasından vazgeçilmesini talep ediyoruz.

Değerli meslektaşlar,

Taleplerimiz elbette, işsizlik, eğitim, ya da ekonomik ve demokratik tespitlerle sınırlı değil. Bunların yanında mesleki yetki ve sorumluluğa ilişkin önemli tespitlerimizi sizlerle paylaşmak isterim.

Örneğin şu anda gündemde olan ve ülkemizin en önemli doğal sermayesi olan jeotermal kaynaklarımızla ilintili "Jeotermal Yasa Tasarısı". Ülkemiz için önemli bir enerji kaynağı olan jeotermal potansiyelimizin talan edilmeden, verimli, etkin ve kamu yararı doğrultusunda değerlendirilmesini hedefleyen ve son derece olumlu bulduğumuz yasa tasarısı ne yazık ki bilimsel gerçeklerden uzak, mühendislik ilkelerine aykırı olarak düzenlenmektedir. Böyle önemli bir tasarıdan jeoloji mühendisleri dışlanmak istenmekte, diğer mühendislik disiplinleri ile eşit görülmektedir. Oysa bilinsin isteriz ki, ülkemizin bilinen 1000'e yakın jeotermal ve mineralli su kaynağının tamamında alın teri ve çekiç izini bırakan jeoloji mühendisleridir. Bugün ülkemizde bir jeotermal sektörden bahsediliyorsa bunu sektörü kuran jeoloji mühendislerine borçluyuz. Bizler jeotermal yasasında hakkımız istiyoruz. Maden yasasında izlenen yöntemlerle bu hakkımızın gasp edilmeyeceğini ummak istiyoruz. Jeotermal yasada aramadan üretime kadar her aşamada jeoloji mühendislerinin sorumluluk taşımalarını istiyoruz. Bu zorunluluk mesleki bir kaygının değil kamu yararının ifadesidir.

Değerli meslektaşlar,

Jeoloji mühendisliği hizmetlerinin olmadığı bir başka alan ise imar konusudur, oysa biliyoruz ki Jeolojik konumu gereği doğa olaylarının sıkça yaşandığı ülkemizde ortalama yılda 1 kez yıkıcı deprem, heyelan, sel baskını, çığ ve kaya düşmesi gibi doğa olayları afete dönüşmektedir. Yaşanan bu afetler binlerce insanımızın can kaybına on binlercesinin yaralanmasına ya da sakatlanmasına yol açmaktadır. Yine afetler nedeniyle ortalama her yıl Gayri Safi Milli Hasılanın % 3-5'i arasında bir zarar oluştuğu bununda 4-6 milyar dolar gibi bir değere eşit olduğu bilinmektedir. Özellikle 1999 depremlerinden sonra Afet zararlarının nedeni konusunda, yapılan tartışmalarda ağırlıklı vurgu "yapı kalitesi" üzerine yapılmışsa da afet zararlarının azaltılması ve güvenli yerleşmeler için ilk adımın arazi kullanım planlarının hazırlanması ve yer seçimi kararları olduğu bilinmektedir. Planlamaya yön veren girdilerin başında da doğal çevredeki deprensellik, heyelan, erozyon, yeraltı suyu, jeo medikal volkanik etkinlik vb jeolojik tehlikeler gelmekte olup, bunlarda Jeoloji Mühendisliği araştırma ve uygulama alanında kalmaktadır. Dolayısıyla plan ve jeoloji ayrılmaz bir bütünlük taşır. Dolayısıyla Bayındırlık Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve bakanlık web sayfasında yayınlan "Afet Yasa Tasarısı" ile "Yapı Kanun Tasarısı" ülkemiz için yaşamsal bir konudaki eksikliği kapatmaya yönelik son derece önemli bir çalışmadır. Tasarının gündeme gelmesini olumlu buluyor, ancak bu tasarıların jeolojik hizmetler açısından yetersiz olduğunu da belirtiyorum. Ayrıca, ülkemiz afet politikalarının yazılı belgesi olarak düşündüğümüz 3194 sayılı "İmar Kanunu"nda meslek odamızın da görüşleri alınarak akla plana bilime ve jeoloji mü-

hendisliği ile donatılmış olarak diğer yasa tasarıları gibi gündeme gelmesinin ulusal afet politikalarımızın oluşturulmasında önemli bir eşik olduğunu vurgulamak istiyorum.

Değerli meslektaşlar,

Biliyorsunuz 2 gün sonra Dünya Su Günü. İnsanlık için yaşamsal bir kaynak olan sular bugün koruma altına alınması gereken en önemli doğal kaynaktır. Dünyada 26 ülkede 350 milyon kişinin susuzluk çektiği, 1,5 milyar civarında insanın yeterli su kaynağına sahip olmadığı, her yıl çoğunluğu çocuk olmak üzere 5 milyon kişinin su yetersizliğinden ve kirli sular nedeniyle yaşamını yitirdiği bilinmektedir. 8,5 milyar nüfusun olacağı varsayılan 2025 yılında 52 ülke ile 3 milyar kişinin su sorunu yaşayacağı tahmin edilmektedir.

Bilindiği gibi ülkemiz su zengini bir ülke değildir. Günümüzde sanayi atıkları, kentlerin çöp depolama sahaları, evsel atıklar, tarım alanlarında yapılan gübreleme gibi çalışmalar, yüzey ve yeraltı sularımızı kirleten en önemli unsurlarıdır. Nitekim, Erzene, Küçük ve Büyük Menderes, Gediz Nehirleri, Erzurum Ovası yeraltı suları ve daha bir çok akarsular ve akiferler, bu kirletici unsurlar nedeni ile bugün kullanılamaz duruma gelmişlerdir. Bu bağlamda ülkemiz su kaynaklarının araştırılması, korunması ve entegre su yönetimi anlayışıyla optimum olarak şletilmeleri son derece önemlidir. Bunun için DSİ Genel Müdürlüğümüzün öncülüğün de başta 167 sayılı Yeraltı Suları Kanununun yeniden düzenlenmesi olmak üzere gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Değerli meslektaşlar,

Konuşmamı sonlandırırken, ülkemiz ve toplumumuzun geleceğine ilişkin bilimsel

bulguların tartışılacağı ve yaşamsal görüşlerin üretileceği 59. Türkiye Jeoloji Kurultayımızın hazırlanmasında emeği geçen, başta Kurultay Yürütme Kurulumuza, Bilimsel Teknik Kurulumuza, bildiri ve konferans veren değerli bilim insanlarına, bizi yalnız bırakmayan değerli konuklarımıza ve katılan tüm meslektaşlarımıza Odamız adına tekrar teşekkür ediyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

İsmet CENGİZ
Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı